

Delavska Pravica

Glasilno krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Mogočna protestna zborovanja v Trziču, Kranju, Javorniku, Trbovljah, Hrastniku, Litiji in Domžalah:

Delavci in nameščenci na braniku svojih najosnovnejših pravic

Razred z zavezanimi očmi

Dolga in težka je bila pot, po kateri smo prišli v naši mladi državi do novega obrtnega zakona, ki je razveljavil nekaj norm raznih starih obrtnih redov, o katerih bi se z malo preiravanja lahko reklo, da so datirale še iz predpotopne dobe, delavcem in nameščencem pa je zahteval nekateri koristni, za katere so se opravičeno borili že cela desetletja. — Novi obrtni zakon, ki je stopil v veljavo pred dvema letoma in pol, je obširno delo, ki urejuje cele skupke zamotanih vprašanj odnosov, ki rezultirajo iz službenih razmerij. Šel je skozi razne konference, juristi so se ukvarjali z njim in je bil nešteto krat preredigiran, preden je zagledal beli dan. Razumljivo je, da so nastale v njem razne napake tako stilistične kakor tudi očitljive stvarne narave, kar se je opazilo takoj, predvsem pa, ko so strokovnjaki začeli konicipirati razne pravilnike, katerih iz novega obrtnega zakona rezultira veliko število.

In tako je dobil v letošnjem finančnem zakonu minister za trgovino, obrt in industrijo pooblastilo, da te dognane napake v obrtnem zakonu popravi, kar ni samo prav, temveč nujno potrebno, da nastane na ta način vsaj tista jasnost v tolmačenju posameznih določb, ki je normalna pri vsakem povprečno doorem zakonu. Zgodilo pa se je nekaj drugega, na kar delavci in nameščenci cele države že odgovarjajo in bodo še močneje odgovarjali na svojih protestnih shodih. Jugoslovanska buržuazija, organizirana v zvezah industrijcev, je smatrala, da je sedaj prišel njen dan, da vzame delovnemu ljudstvu še to, kar mu je od pravic ostalo vsaj na papirju. Šla je in je v tajnih sejah izdelala velik elaborat predlogov, v katerih predlaga, da naj se obrtni red spremeni baš v tistih točkah, ki delavcem in nameščencem dajejo nekaj osnovnih pravic, ki jih varujejo pred popolno osebno sužnostjo pred velekapitalizmom. Tajno so napadli delavske in nameščenske pridobitve in tajno naj bi se jim tudi vzele.

A bili smo na straži. Načrt združene buržuazije je prišel delavskim zbornicam v roke in tako prehajamo zadnje dni ne le v obrambo, marveč v protinapad. Od delovnega ljudstva je odvisen obstoj države in družbe. Če to odreče, je začetek konca tu. Nastane nered, pomanjkanje, nesigurnost lastnine in osebne svobode. Zato je s kurjo slepoto udarjen, kdor gleda samo sebe in kdor hoče preko koristi splošnosti na dnevni red. In taka je naša buržuazija. Da si ona polni žepe na škodo milijonov bednega ljudstva in da ji je profit lažji in večji, to je smisel njenega delovanja in obstanka. Ljudstvo, državo in družbo pa naj magari vzame vrag! Tega pa se v svoji slepoti ne zaveda, da bi plaz prvo poslušal njo samo in sicer opravičeno! Da, naša buržuazija tvori razred z zavezanimi očmi.

Kaj zahtevajo delodajalci

Na kratko povedano hočejo, da se spremeni naslednji paragrafi obrtnega zakona in sicer takole:

Delavci bi postali popolnoma brezpravni.

Delavci, najeti za čas prehodne potrebe, — za čas prehodne potrebe se smatrajo najeti delavci do dvomesečne zaposlitve, — brez odpovednega roka.

Težaki odpovedni rok na 24 ur, delavci, ki dobivajo plačo na teden, na 48 ur in le delavec, ki dobivajo plačo na mesec, bi ostal 14 dnevni odpovedni rok.

Čl. 219. se spremeni tako, da pripada delavcu plača v slučaju obolenja le za tri dni (mesto dosedanjih sedem). Večje obveze poslodavčeve za slučaj bolezni naproti osebnju, ki pri poslodavcu stanuje (§ 229 in 230), se ukinitjajo.

V § 220. se dostavi:

Delavec nima pravice do plače v slučaju izključitve (obustave dela v podjetju), če je z obustavitvijo sporazumen. Jasno je, da tu ne more iti nikdar za dobrovoljen, temveč za izsiljen sporazum pod pretjno odpusta, s čimer postaja ves ta člen iluzoričen.

§ 212. naj se dostavi nov odstavek, ki naj bi določal, da zahtevki po tem paragrafu zastarajo v enem letu.

Vajencem naj bi se:

Minimum vajeniške dobe podaljšal od dveh na tri leta. Zato naj se obvezno obiskovanje strokovno nadaljevalnih šol ukine. Čl. 267., po katerem pripada vajencu odškodnina za delo, se ukinja.

Ako prekine vajenec »po svoji krivdi«
pok pri enem poslodavcu, se mu pri drugem dovršena leta ne smejo vračunati. Šolski pouk se mora vršiti vsako nedeljo od 8 do 12, 5 ure pa ob delavnikih v nadurnem času (po 7 zvečer).

To je na hitro roko sestavljen izvleček glavnih predvidenih poslabšanj. Vrsta občutnih materialnih poslabšanj delovnega prava pa je še mnogo daljša.

Kompetenca obrtnih sodišč naj bi se od 12.000 Din znižala na 5000 Din, pri sporih, ki izvirajo iz del. razmerja.

Kar tiče nameščencev smo priobčili na kratko že v zadnji številki Del. Pravice.

Potek zborovanj

Trzič. V nedeljo, dne 10. junija se je zbralo v salonu na »Stari pošti« nad 1200 delavcev in nameščencev, ki so ogorčeno protestirali proti nakani delodajalcev za poslabšanje delavske in nameščenske zaščite v obrtnem zakonu.

Zborovanje so sklicale sporazumno vse tri strokovne organizacije, Jugoslovanska strokovna zveza,

Splošno delavska zveza in Narodna strokovna zveza. Nastopili so trije govorniki, ki so osvetlili nakane delodajalcev in predložili zborovalcem kvarne posledice za delavstvo in nameščentvo v slučaju, da bi delodajalci uveljavili svoje zahteve.

Nad 1200 delavcev in nameščencev je na tem protestnem zborovanju enoglasno poudarilo, da si ne pusti odvzeti najmanjše pridobljene pravice. Enoglasno je bila sprejeta resolucija, ki zahteva neokrnjeno socialno zakonodajo in popolno izvajanje iste. Zborovanje je poteklo v najlepšem redu in miru.

Kranj. V nedeljo, dne 10. junija se je vršilo v dvorani Ljudskega doma v Kranju veliko protestno zborovanje delavstva in nameščencev, katerega je sklicala Strokovna skupina del, in nam. Jug. strok. zveze skupno s podružnico Narodne strokovne zveze. Na tem zborovanju je kranjsko delavstvo in nameščentvo izreklo najodločnejši protest proti nakani delodajalcev za poslabšanje delavskih in nameščenskih pravic v obrtnem zakonu. Delavstvo in nameščentvo stoji odločno na braniku za svoje pridobljene pravice. Zahteva pa tudi, da se vsa socialna zakonodaja dejansko izvaja. Predložena in soglasno je bila sprejeta protestna resolucija, ki je bila odposlana na merodajno mesto.

Javornik. Clansko zborovanje v nedeljo, dne 10. t. m. je poteklo v velikem zanimanju. Tov. Rozman nam je v svoje jedrnatem poročilu podal jasno sliko, kako znajo naši podjetniki sistematično in tiho kratičiti delavcem pravice, katere jim danes daje zakon. Komaj je izšel zakon o obrtih, že so se čule pritožbe od delodajalcev, da nudi delavcem preveč ugodnosti. Sedaj so pa skovali načrt, da se mora, kar je delavcem v prid, popraviti. Orisal nam je vse paragrafe, kjer hočejo popravkov, oziroma sprememb. Če jim vse to uspe, potem bodo delavci in nameščenci ob najvažnejše. Naloga nas vseh je, da pokažemo, da si ne pustimo kratičiti pravic. Pokazati moramo, da smo pripravljeni na boj, če nam ga kapitalisti vsiljujejo. Časi so resni in treba je, da vsi stopimo v strokovne organizacije in povemo tem našim izžemalcem, da hočemo tudi mi živeti človeka dostojno življenje. Če inozemski kapitalist dela ogromne dobičke na naši rodni zemlji, zakaj pa naj potem domač delavec strada radi njega. To se mora enkrat nehati, nehala pa se bo le tedaj, kadar bomo vsi organizirani in vsi kot en mož stali na braniku za delavske pravice.

Trbovlje. Za nedeljo, 10. t. m. je sklicala Strokovna skupina rudarjev shod v Društvenem domu, da kot strokovna organizacija poroča delavstvu o nameravanem poslabšanju obrtnega zakona od strani podjetnikov.

Predsednik skupine, tov. Križnik, je zborovalcem obrazložil predloge delodajalcev, ki merijo za tem, da se gotove točke sedaj obstoječega obrtnega zakona spremene na škodo delavstva, nekatere pa, da se sploh iz zakona črtajo.

Umevno je, da je delavstvo proti taki nameri enodušno protestiralo, da si že dane zakonodaje ne pusti poslabšati. Soglasno je 800 zborovalcev sprejelo predloženo resolucijo in izrazilo zahtevo, da mu obstoječi zakoni dajejo itak že malo možnosti

Redna letna skupščina glavne Bratovske skladnice

Delavski in delodajalski delegatje ugotavljajo, da je pokojninsko zavarovanje Brat. skladnice na robu propada. Poudarjajo, da je v interesu vsega gospodarstva, to zavarovanje čimprej sanirati. Skupščina je soglasno sprejela resolucijo, ki statistično ugotavlja neznosne razmere tega zavarovanja

V Ljubljani se je vršila dne 9. junija 1934 skupščina glavne brat. skladnice s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo glav. upravnega odbora v l. 1933; 2. poročilo glavnega nadzor. odbora za l. 1933; 3. odobritev račun, zaključkov za vse panoge socialnega zavarovanja, ki se nahajajo v okviru glav. bratov. skladnice; 4. sprememba namembe osred. sklada bolniških blagajni; 5. ukrepi za sanacijo bratovskih skladnic; 6. nadomestne volitve v »Razsodišče rudarskega zavarovanja«; 7. slučajnosti.

K točki 1., 2. in 3.: Ker je bilo iz poročil razvidno, da je bilo celotno poslovanje v redu, so se poročila in računski zaključki odobrili soglasno ter se je dala v tem pogledu glavnemu odboru razrešnica.

K točki 4.: Ker se že več let dela na tem, da bi si glavna bratovska skladnica kupila nekje na Gorenjskem primeren kompleks zemlje odnosno neko odgovarjajoče posestvo za okrevanje bolnih članov kot je na primer na Golniku, se je na letošnji glavni skupščini sklenilo sledeče:

Tekom zadnjih let se je glavnemu upravnemu odboru nudilo več sličnih posestev odnosno zgradb v nakup. Vsako od ponujenih pa ima razne svoje hibe ter bi bilo potreba marsikaj preurediti (renovirati), kar bi končno stalo tudi precejšnje vsote, zato je bil letos soglasen sklep skupščine, da se čimprej kupi v ta namen eno odgovarjajoče posestvo na Gorenjskem, na katerem naj se zgradi nova zgradba po načrtu, da bo kot taka res odgovarjala svojemu namenu kot okrevališče. Fond zato je že zbran, stvar kot taka pa res nujno potrebna.

K točki 5.: Glede na nujnost potrebe sanacije pokojninske blagajne se je na skupščini izvolila soglasno tudi deputacija, in to: bivši podpredsednik glav. brat. skladnice tov. Šober Franjo iz Zagorja, tov. Murn Filip iz Trbovelj in Toman F. z Jesenic, ki ima nalogo, da osebno informira vse merodajne faktorje v Beogradu o bližajoči se kata-

strofi pokojninskega zavarovanja, in to: g. ministrskega predsednika, g. ministra za šume in rube in g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter jim osebno predložiti sledečo spomenico:

Pokojninsko zavarovanje rudarskih in topilniških delavcev v Dravski banovini, že celo vrsto let težko ogroženo po skrajno slabi zaposlitvi rudarske in zlasti premogovne industrije, je v nevarnosti, da propade.

Pokojninska blagajna bratovske skladnice, ki bi po načelih kapitalnega kritja morala imeti preko 300 milijonov dinarjev, da bi mogla zagotoviti izpolnitev vseh svojih obveznosti, a je v letih 1925 do 1932 s težkimi napori včlanjenih delavcev in podjetij dosegla komaj 15.773.852 Din premoženja, je v teku leta 1933 zaradi naraščajočega števila upokojevcov in stalnega padanja aktivnega članstva že morala načeti to premoženje, ki se je s tem znižalo na 15.255.919 Din. Število zavarovanih članov je od 16.721 po stanju z dne 1. januarja 1925 do 31. decembra 1933 padlo na 9746, število upokojevcov in rentnikov po starih pravilih se je v tem času sicer znižalo od 3748 na 2167, toda zato je prirastlo v isti dobi 3414 upokojevcov in rentnikov po novih pravilih. Obojestranski prispevek za pokojninsko blagajno, ki je leta 1925 znašal povprečno 463 Din od vsakega aktivnega člana, je v letu 1933 dosegel že vsoto 1155 Din, izdatki v letu 1933 so se pa že povzpeli na 1418 Din od vsakega aktivnega člana. Vsota skupnih vplačanih prispevkov v letu 1933 je znašala okrog 12 milijonov, vsota izplačanih pokojnin in rent že preko 13 milijonov dinarjev.

Navzlic povišanju prispevkov na 14% zavarovanega kategorijskega zasluzka, navzlic opetovanim in izdatnim redukcijam pokojnin in rent, navzlic dejstvu, da se starostna renta brez zdravniško ugotovljene nesposobnosti za delo že od vsega početka ne izplačuje, so tekoči dohodki blagajne zdaj že

za obstanek in ne dovoljujejo še temu poslabšanje, zlasti od strani delodajalcev, ki hočejo na račun krize, ki jo sami ustvarjajo, še spremembo zakonov, po katerih bi oni delali še večjo brezposelnost in s tem ogrozili delavcem možnost zaposlitve in življenja.

Tov. tajnik Lešnik pa je zborovalcem obrazložil splošno stanje delavstva in vzroke, da podjetniki s svojimi predlogi na oblasti vedno zahtevajo poslabšanje delavskih pridobitev. Po svetovni vojni je doseglo delavstvo radi velike zmede - ki je tedaj vladala, marsikako pridobitev. Delavstvo je bilo organizirano. Ko pa je organizacije zapustilo, je imel kapital proste roke in odprto pot za ogromne dobičke na račun delavstva. Delavstvo pa danes pričakuje rešitve od drugih, samo pa za svoj interes nič ne stori in nič ne žrtvuje. Rešitev pa je v delavstvu samem potom strokovnih organizacij. Vsak naj dela in se rešuje, ker to je njegova pravica in dolžnost.

Tov. Bostič je poročal o zopetnem primanjkljaju pokojninske blagajne brat. skladnice. Delavstvo je izrazilo željo, da pristojne oblasti ukrenejo potrebno sanacijo tega zavarovanja, preden pride do popolnega primanjkljaja za izplačevanje pokojnin rudarjem. K temu so zborovalci na njegov predlog sprejeli posebno resolucijo, ki je bila odposlana na pristojna mesta.

Tov. Ajdišek pa je poročal o težkem delovanju delavskih zaupnikov, posebno je žigosal vse delavske zaupnike, ki s kakim dobrim položajem pozabijo na svojo dolžnost kot zaupniki, ali pa radi politične orientiranosti celo dobri stvari za delavstvo nasprotujejo.

Oba govornika sta pripadnika »Zveze rudarjev«. Svoje želje in predloge sta podala, ker je predsednik dal vsakemu besedo, kar na drugih shodih to pri nas ni običaj.

Končno sta predsednik shoda tov. Križnik in tov. Lešnik pripomnila, da mora delavstvo v strokovnih vprašanjih in zahtevah biti složno brez razlike nazora in politične pripadnosti. Krščanske organizacije imajo le en cilj in to je skupno in složno

delo za celoto delavnih slojev.

Zborovanje je poteklo v najlepši disciplini, kakršnih je le malo pri nas. Prav nič se ni poznalo kdo in kaj si, samo delavec in kot tak zahtevaš svoje pravice.

Taka pot je tudi prava, če hoče delavstvo vsaj to obdržati, kar ima. Brez skupnega, pravičnega dela ni in je ne bo rešitve za proletarijat. To naj bo v bodoče geslo vsega delavstva in njih voditeljev.

Hrastnik. Pretekli teden so se zbrali nameščenci brez razlike prepričanja k skupnemu protestnemu zborovanju, da pokažejo svojo odločno voljo, da si pridobljenih pravic ne dajo kratiti, ker so že itak te minimalne. Enodušno je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo nameščenci sledeče: 1. g. minister za trgovino in industrijo se naproša, da vztraja pri prvotnem pooblastilu, po katerem naj popravi pomote in slabo stilizirana mesta v novem zakonu. 2. Da se pridobljene zaščite nameščenec, ki so že itak minimalne, ne okrnejo. — Nameščence čaka velik boj, v katerem bodo zmagali le, če bodo nastopili enotno in organizirani, to skupno ramo ob rami z delavci, katerim se obeta še slabše.

Domžale. V nedeljo, dne 10. junija se je vršilo protestno zborovanje delavcev in nameščenec v dvorani Ljudskega doma v Grobljah pri Domžalah, ki ga je sklicala skupina Jugoslovanske strokovne zveze v Domžalah. Velika udeležba domžalskega delavstva in nameščenec na tem zborovanju je dokaz, da stojijo delavstvo in nameščenci odločno na braniku svojih pravic in da si teh ne bodo dali vzeti od nikogar. Delavstvo in nameščenci so ostro obsodili zahrbtno nakane delodajalcev in enodušno sprejeli protestno resolucijo, ki je bila odposlana na merodajno mesto.

Litija. V soboto se je ob pol 20 vršilo pri nas v prostorih gostilne g. Cerarja protestno zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Po poročilu zastopnika JSZ iz Ljubljane, ki je obrazložil kakšne zahteve imajo glede spremembe obrtnega zakona naši delodajalci, se je soglasno sprejela resolucija, v kateri litijsko delavstvo proti taki nameri energično protestira.

povsem nezadostni za izplačevanje tekočih rent in pokojnin. Deficit je znašal v tekočem poslovnem letu (1934) meseca januarja 84.800 Din, februarja 120.000 Din, marca 122.000 Din. Od meseca do meseca bo ta deficit tudi naprej še naraščal, ker se bodo za delo nesposobni člani morali nadalje upokojevati, dotoka novih aktivnih članov pa ni dovolj, ker ni skoraj nobene možnosti za njihovo zaposlitev. Upravičena je torej bojazen, da se bo še sedanja skromna, po zavarovalno-tehničnih pravilih povsem nezadostna imovina, ki je poleg tega še deloma nelikvidna pri nadaljnjem trajanju krize morala porabiti, nakar ne bo za stalno naraščajoče pokojnine prav nobenega kritja več razen tekočih prispevkov, iz katerih bi se po moralo ustvarjati rezerve za obveznosti, ki jih bo treba realizirati v bodočnosti.

V tem položaju, ki navdaja zavarovano delavstvo in včlanjena podjetja s težko skrbjo, apelirajo na glavni skupščini zbrani delegati na vse javne činitelje, ki so na usodi tisočev rudarskih in topilniških delavcev in upokojevcov ter njihovih vdov in sirot ne morejo in ne smejo desinteresirati, naj s primernimi ukrepi pomagajo, da se pokojninsko zavarovanje rudarjev v Dravski banovini očuva pred katastrofo.

Sanacijski program, kolikor se je mogel izvesti z lastnimi žrtvami, je izčrpan; v devetih letih poslovanja glavne bratovske skladnice (1925—1933) so bili izvedeni sledeči ukrepi:

1925: odpravila se je starostna renta, pokojnine se priznavajo samo na podlagi zdravniško dokazane nesposobnosti za delo;

1927: povišanje prispevka od 5% na 7% zavarovanega kategorijskega zasluzka; rente deloma reducirane (80% kategorijskega zasluzka za 40 letno članstvo, prej za 30 letno članstvo);

1931: povišanje in obnem diferenciacija prispevka po krajevnih skladnicah od 8 do 12% kategorijskega zasluzka;

1932: nadaljnje povišanje prispevkov posameznih krajevnih skladnic na 12%;

1933: splošno povišanje prispevkov na 14%, obnem redukcija rent; najvišja pokojnina 75% kategorijskega zasluzka po 35 letnem članstvu; redukcija zavarovanih kategorijskih zasluzkov, uvedba 10 letne karenčne dobe namesto prejšnje 5 letne.

Nadaljnji sanacijski ukrepi so mogoči samo na polju gospodarske in socialne politike in so torej odvisni od tega, da se z Vaše strani, spoštovani gospodje, spozna pravočasno nujna potreba takih ukrepov in najumestnejši način, da se uresničijo. V tem pogledu se usojajo delegati nasvetovati sledeče ukrepe:

1. Naročila državnih ustanov, zlasti državnih železnic na premog iz premogovnikov Dravske banovine naj se povečajo na zadostne količine, da bo vsaj deloma omogočena zopetna zaposlitev onih tisočev rudarskih delavcev, ki jih je poleg raznih drugih razlogov zlasti tudi stalno krčenje teh naročil v zadnjih letih vrglo v brezposelnost in po velikem delu v breme pokojninske blagajne.

2. Enak prispevek, kakor se pobira v Dravski banovini od producirane premoga za pokojninski sklad, naj se uvede na premogovno produkcijo tudi v vseh drugih banovinah in na uvoz premoga iz inozemstva, ustvari naj se tako skupen sklad za vse države, iz katerega naj se dajejo dotacije bratovskim skladnicam za sanacijo onih blagajni, ki pod težo neodoljivih okolnosti zaidejo v težkoče. Opozarja se pri tem na možnost, posvedočeno po strahoviti katastrofi v Kakanju, da tudi pri drugih bratovskih skladnicah lahko nastanejo situacije, iz katerih ni zadovoljivega izhoda brez zadostnih skupnih sredstev, da se riziko z njimi izenačuje in porazdeli na večji krog.

3. Dokler se gospodarske razmere ne izboljšajo in je podana nevarnost, da se pokojninska blagajna ljubljanske glavne bratovske skladnice izčrpa, naj se dajejo tej blagajni iz državnega proračuna in iz proračuna Dravske banovine primerne subvencije, ki naj skupno s tekočimi prispevki zagamčijo izplačevanje pokojnin in vsaj skromno dotiranje rezerv.

V svrhu konkretiziranja tega sanacijskega programa, kolikor spada v področje poedininih ministrstev, se naproša g. predsednik vlade, naj odredi, da se v ministrstvu za šume in rudnike ter v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje sporazumno izdelajo potrebni predlogi; gosp. ban Dravske banovine se pa naproša, naj ukrene potrebno, da se likvidirajo dosedanje za bratovsko skladnico namenjene subvencije iz banovinskega proračuna ter da se vnese potrebna dotacija tudi v banovinski proračun za leto 1935-36.

Pokojninska blagajna bratovske skladnice predstavlja edino upanje rudarskega in topilniškega delavca, da bo na stara leta užival skromno pokojnino in da mu bo rodbina po njegovi smrti vsaj za silo preskrbljena. Ko je z razvredbo denarja skopnelo prejšnje premoženje skladnic in ž njim kapitalno kritje pridobljenih pravic in nad, ko so poleg tega še ogromne redukcije v rudarskih revirjih leto za leto zmanjševale število aktivnih članov in množile vrste rentnikov, je zavarovano delavstvo z občudovanja vredno požrtvovalnostjo obremenjeno s podjetji jemalo nase vedno večje breme prispevkov in se vdajalo v vedno večje redukcije rentnih pravic in nad. Toda vse te žrtve so dossegle že skrajno mejo znosljivosti in pokojninska blagajna je pri tem ogrožena kakor doslej še ni bila. Velika odgovornost naproti zavarovanemu delavstvu, naproti upokojevcem, vdovam in sirotam nalaga v tem položaju vsem delegatom imperativno dolžnost, da se obrnejo direktno do Vas, spoštovani gospodje, z nujno prošnjo, da ukrenete, kar je v Vaši moči, da se naše rudarsko pokojninsko zavarovanje obvaruje katastrofe.

V Ljubljani, dne 9. junija 1934.

Po naročilu delegatov, zbranih na glavni skupščini.

K točki 6.: V razsodišče rudar. zavarovanja je bil izvoljen za dobo enega leta, t. j. do novih volitev, g. ing. Dular iz vrst delodajalcev in trije namestniki.

K točki 7.: Pri tej točki so se obravnavala še razna druga pereča vprašanja, in sicer:

1. Da glav. upravni odbor gleda na to, da se tudi zdravniške plače pri brat. skladnicah korigirajo današnjim razmeram in času primerno, kajti za današnje razmere bi se po splošnem mnenju skupščine morale tudi primerno znižati.

2. Da glavni upravni odbor poskrbi za to, da se pri gotovih brat. sklad. (n. pr. v Lešah) izplačujejo članom predvidene pokojnine v redu, kar se do sedaj ni vršilo.

Obravnavala so se končno še razna druga pereča vprašanja, katera pa zaradi pomanjkanja prostora in manjše važnosti ne moremo detaljno razlagati. Glavna želja skupščine in celokupnega zavarovanega članstva pa je, da bi omenjena deputacija z izročeno ji spomenico res našla pri vseh merodajnih faktorjih potrebno uvidevnost in odziv. Potreba je zelo nujna in pomoč neobhodno potrebna. Naše že preko 80 let staro starostno zavarovanje je ponovno na robu propada. Člani, ki smo leta in leta plačevali visoke prispevke, s strahom gledamo v bodočnost, kaj bo z nami na naša stara leta.

Lesno delavstvo

Duplica, Vsemu članstvu sporočamo, da se vrši v nedeljo, 17. t. m. ob 10 dopoldne pred cerkveno dvorano na Homcu javno protestno zborovanje delavstva in nameščencev zoper nameravano poslabšanje delavskih in nameščenskih pravic v obrtnem zakonu. Zborovanje sklicuje Jugoslovanska Strokovna Zveza. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. Vabimo pa tudi ostalo delavstvo kamniške okolice.

Poselska zveza

Celje, Poselska zveza služkinj precej živahno deluje, za kar se imamo pa najbolj zahvaliti č. g. prof. Kovačiču in g. Drobnetu. V nedeljo, 10. t. m., smo imele redni mesečni sestanek in pri tem pr. zabavno urico, eno kratko igrico »Čašico kave«, ki je bila res dobro igrana. Zahvala za to gre g. Debelaku, ki je vso skrb in trud nase vzel in dekleta lepo izvežbal. Dekletom pa čestitamo in želimo, da bi jih tudi druge posnemale.

Rudarji

Hrastnik, Vrnitev izseljencev. Začetkom tega meseca se je vrnilo iz Francije, kamor je odšlo po ponesrečeni rudarski stavki leta 1923, več rudarjev z družinami. Ko jih je tujina dovolj izrabila, so jih odslovili. Sedaj so v domovini, toda tudi tu ni za nje več kruha, dasi so pustili pri TPD po 20 in še več let, — Kaj bodo reveži začeli? To je žalostna usoda slovenskega rudarja.

Občni zbor Pokojninskega zavoda

V nedeljo 10. junija se je vršil ob polni udeležbi občni zbor Pokojninskega zavoda, institucija, ki je za vse nameščence največje važnosti. Po predznakih sodeč, smo pričakovali na občnem zboru burnejše debate, vendar ni prišlo do nikakih viharnejših scen. V glavnem se je sukala debata okoli investicijske politike Pokojninskega zavoda. Dasi ravno nimamo namena zagovarjati dosedanje investicijske politike, bi vendar pripomnili, da je danes brez pomena metati še in še kamenja na prejšnjo upravo, kar skoraj daje vtis, da hočejo nekateri s temi očitki napeljati vodo na svoj mlin.

Računski zaključek so prejeli vsi delegati že poprej, tako da so imeli čas istega preštudirati ter ga vsled tega predsednik dr. Baltič ni bolj podrobno razlagal in je prešel takoj k debati. Vsled pomanjkanja prostora se bomo k raznim zanimivostim povračali od časa do časa.

K debati glede računskega zaključka sta se prijavila gg. Prepeluh in Tavčar, ki sta v svojih poročilih dokazovala nerentabilnost naložb v stanovanjskih hišah, ki jih je zidal zavod, zlasti pa sta grajala, da je prejšnja uprava napravila v nebotičniku kavarno, ki pomeni za zavod veliko pasivno postavko. V teku debate so padli razni predlogi, od katerih naj omenimo predvsem onega, da uprava v letu 1934 ne bo kupovala nobenih nepremičnin, razen onih, ki bi jih bila prisiljena kupiti.

Umesten je bil tudi predlog, da naj se pritagne k delu vse člane načelstva, ker upravni odbor sam ne zmore vsega. Predlog ni bil sprejet.

Iskreno je bil mišljen predlog, da naj se ukine vse sejnine in honorarji, kajti funkcije Pokojninskega zavoda so častne. Ta predlog je bil odklonjen z večino glasov ter je zanj glasovalo le šest delegatov, ki so s tem dokazali, da jim ni za plačilo v denarju, ker so nagrajeni s poklonjenim jim zaupanjem.

Z občnega zbora Jugosl. strokovne zveze dne 3. junija 1934

Peter Lombardo:

Strokovno poročilo za poslovno dobo od 1. junija 1933 do 31. maja 1934.

Naša JSZ zastopa danes razven grafične več ali manj vse ostale stroke v dravski banovini. Njeno strokovno delo se kljub majhnemu upravni aparatu ter skromnim sredstvi, s katerimi razpolaga, sme uvrstiti v vrsto najaktivnejših strokovnih organizacij.

Z neuklonljivo doslednostjo, strogo objektivnostjo, stvarnim in poštenim delom se je naša organizacija uveljavila v javnosti, v gospodarskih in socialnih ustanovah, pa tudi pri idejno nasprotnih strokovnih organizacijah. Če se ozremo na celotno delo naše JSZ do vsake potankosti, potem smemo za mirno vestjo reči, da to delo v marsičem prekaša delo drugih organizacij. Pozornosti naše JSZ ni ušel noben dogodek, pri čemer so bili prizadeti gnotni in socialno pravni interesi delavstva in nameščencev. Vselej in povsod je bila naša JSZ med prvimi, če je bilo treba braniti interese delavstva tako v celoti kakor posameznih primerih. Le ena napaka obstoja pri nas, namreč ta, da nečemo svojega dela in uspehov obešati na veliki zvon, kakor to delajo drugi. Tako ostaja veliko našega uspešnega dela skritega in vedo za to le tisti, ki delajo in pa tisti, kateri imajo od tega večje ali manjše koristi.

Zadnje poslovno dobo smo se nahajali v težki preizkušnji. Iz vseh strani so bili ogroženi socialni in življenjski interesi delavstva. Vsak čas je bilo pričakovati, da nas razoroži in potepja val naraščajoče gospodarske depresije. Bili smo priča številnih redukcij delavstva in nameščencev, katerih število je po statistiki OUDZ naraslo preko 40.000. Razumljivo je, da je največja skrb za pomoč in omiljenje položaja brezposelnih odpadla na organizacijo. Prizadevali smo se vsestransko in iskali pota in sredstva za pomoč brezposelnim. Osebnost po svojih zastiopnikih in s pismenimi vlogami smo na merodajnih mestih tolmačili bedo brezposelnih in zahtevali pomoč in zaščito. Sodelovali smo pri tozadevnih konferencah in tam ponovno po-

Za podporo vdov in sirot je občni zbor votal znesek 60.000 Din, a za brezposelne 200.000 dinarjev.

Občnemu zboru je bila tudi predložena resolucija, v kateri naj bi bil izražen protest protj nameravanemu poslabšanju obrtnega zakona. O tej resoluciji pa se ni glasovalo, ker po mnenju predsednika ni občni zbor zato pristojno mesto, da bi se mu ta resolucija predložila.

Naš zastopnik v Pokojninskem zavodu tov. Nagode L. je predložil občnemu zboru naslednji predlog: »Veljavni zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev določa za starostno rento nameščencev čakalno dobo 40 let. Ker je tako zavarovanje skrajno neugodno zaradi predolge čakalne dobe, predlagam, da se ista skrajša na 35 let in da se zaprosi za tozadevno spremembo zakona. Temu skrajšanju bi bilo prilagoditi računsko podlage zavarovanja, tako da ostanejo sedanje premije neizpremenjene in da datjve dosegaajo že po 35 letih ono višino, ki jo sedaj dosegaajo po 40 letih.

V utemeljitev je navajal, da služi po 60. letu starosti le še 3,7% zavarovancev, dočim je večina rentnikov stara od 55 do 60 let. Vsi ti uživajo invalidske rente ter na ta način zavod ne bi utrpel prav za prav nobene stvarne škode. Predlog je bil večini zelo simpatičen. Pri tej priliki se je opomnilo tudi na osnutek uredbe o zboljšanju pokoj. zavar., ki leži že od leta 1927 v ministrstvu za socialno politiko v Belgradu in v kateri naredbi je že predvideno skrajšanje čakalne dobe. Vsled tega se sklene urgirati izvršitev tega osnutka.

Na občnem zboru je bilo na redu še toliko vprašanj, da bi za rešitev vsakega potrebovali vsaj toliko časa, kolikor smo ga porabili za ves občni zbor. Vsled tega bi bilo potrebno najti drug način polaganja računov, o čemer bi bilo dobro razmišljati.

udarjali nujnost zakonitega zavarovanja zoper brezposelnost.

Preko Borze dela smo izposlovali ca 400 podpor brezposelnim članom v skupnem znesku do 50.000 Din. Tudi v Delavski zbornici smo skrbeli, da se za to svrhu razpoložljiva sredstva porabijo čim izdatneje za pomoč brezposelnim.

Posledice krize pa niso ostale le pri brezposelnih, marveč so se tudi še zaposlenemu delavstvu poslabševali delovni pogoji zlasti z znižanjem plač in izvajanjem vedno ostrijših šikan. Podjetja so odpovedovala kolektivne pogodbe in mezdne dogovore in pri tem zniževala že itak malenkostne plače delavstvu. Proti temu smo se povsod, kjer obstoja naša organizacija postavili v odločno obrambo za ohranitev obstoječih delovnih pogojev. Najjačeje mezdno gibanje se je vršilo pri KID na Jesenicah, ki je trajalo nad 6 mesecev. Pri tej akciji smo aktivno sodelovali in s tem pripomogli, da se je to gibanje zaključilo še dokaj zadovoljivo za delavstvo. Ta borba jeseniških kovinarjev nam je jasen dokaz, koliko dela in žrtev morajo doprinesiti organizacije za ohranitev pridobljenih ugodnosti delavstva.

Težko in nad pol leta trajajočo borbo smo vodili tudi za upostavitve kolektivne pogodbe v tovarni »Šešir« v Škofji Loki. Uredili smo delovne razmere in tudi nekoliko zboljšali plače.

V zadnjem letu smo si naredili nalogo, da izvojujemo kolektivne delovne mezdne pogodbe v vseh onih podjetjih, kjer obstoja naša organizacija. S tem smo zasledovali v glavnem to, da zavarujemo obstoječe delovne pogoje pred nadaljnim poslabšanjem, kolikor je to v obstoječih razmerah mogoče. Predložili smo kolektivne pogodbe poleg že omenjene tovarne »Šešir« v Škofji Loki, tovarni podjetnikov v Rimskih Toplicah, tovarni olja v Slovenski Bistrici, kemični tovarni v Mostah. Pripravljajo se pogodbe za nekatera podjetja v Trzinu, papirnico Sladka gora, tovarno upognjenega pohištva v Duplici, tovarno »Stora« v Št. Vidu, tovarno »Zmaj« v Ljubljani, tovarno lepenke v Prevaljah. V nekaterih podjetjih so se vršili že tozadevni raz-

govori, ki pa so za enkrat uspeli le v toliko, da so podjetja v načelu pripravljena sklepati kolektivne pogodbe.

Medtem so nas doleteli novi dogodki, ki so nas zelo ovirali pri akciji za uveljavljanje pogodb. Skoraj povsod so delodajalci započeli akcijo za znižanje plač. Tako smo imeli težko borbo v Rimskih Toplicah, da smo vsaj delno preprečili občutno poslabšanje delovnih pogojev. Tudi v tovarni pohišstva na Duplici smo vodili težavno borbo proti nameravanemu 25% znižanju plač. Ta borba je bila zaključena šele po enomesečni ustavitvi dela in smo preprečili nameravano znižanje za 15%.

V zelo mnogih primerih smo intervenirali pri individualnih znižanjih plač v obrtnih in manjših inustrijskih obratih, kjer je delavstvo navadno najbolj izpostavljeno izkoriščanju. Izdelili smo nekatere obratovalnice, v katerih so obstojale pravicave srednjeveške razmere. Skrbeli smo, da so se take razmere ukinitve s pomočjo merodajnih oblasti na podlagi obstoječih delavske zaščitne zakonodaje.

Veliko pozornost smo posvetili tudi akciji za ureditev plač in starostne preskrbe delavstva državnega tobačnega monopola. V to svrhu smo izdelali več spomenic in vlog in tudi z osebnimi intervencijami pri upravi državnih monopolov tolmačili nujno potrebo ureditve te zadeve. Z našo pomočjo je uprava državnih monopolov zopet priznala pokojnine vdovam tobačnim upokojenkam, ki so jim bile vzete po § 153. uradniškega zakona.

Sodelovali smo tudi pri vseh akcijah, ki so šle v smeri zaščite interesov našega rudarskega delavstva, ki že nekaj let preživlja zelo težko krizo. V zadnjem letu je bila nevarnost, da se bodo ponovno znižale državne dobave in bi se s tem znatno poslabšal položaj rudarjev, ki že sedaj dela z velikimi omejitvami delovnega časa.

Poleg vsega svojega dela je naša JSZ posvečala veliko pažnjo delavski socialni zakonodaji, ki je s strani gospodarskih in kapitalističnih krogov stalno ogrožena. Smatramo, da je najvažnejše in najučinkovitejše delo organizacije, da stoji na braniku za neokrnjene socialne pridobitve delavstva in nameščencev. To je naša JSZ storila dosedaj in bo tudi v bodoče, ker so na delu nove sile za poslabšanje delavske in nameščenske zaščite po obrtnem zakonu. Prav toliko važnost polaga naša JSZ tudi na določitev in zakonito ureditev minimalnih mezd delavstva.

Naša JSZ sodeluje pri upravi Javne borze dela in skrbi, da ta ustanova čim izdatneje in koristneje vrši svoje naloge v prid brezposelnim delavcem in nameščencem.

Naše podrobno strokovno delo pa se izraža v sledečem:

Pisarna je prejela 956 dopisov in odposlala 842 dopisov in vlog. Izvršili smo 82 intervencij za posamezne člane, največ v zadevi odpustov, neplačanega nadurnega dela, pridrževanja zasluzka, odtrgovanja plač in nepravilnega odtegovanja prispevkov za socialno zavarovanje in uslužbenskega davka.

Izvedli smo volitve obratnih delavskih zaupnikov in pri tem dosegli 92 obratnih zaupnikov za leto 1934.

V jeseni leta 1935 so nam zelo ovirale redno strokovno delo volitve v Delavsko zbornico, ker smo morali posvetiti vse moči dvomesečni volivni borbi in ogromnemu delu, ki so ga volitve zahtevale.

Da je naše strokovno delo vsestransko aktivno, nam dokazuje dejstvo, da se organizacija vedno bolj uveljavlja in pridobiva zaupanje med delavstvom. Organizacijo smo kljub gospodarski krizi, številčno ojačali, kar je razvidno iz našega organizatoričnega poročila. Razumljivo je, da s porastom članstva narašča tudi delo in nove šestokrat težke naloge organizacije. To, kar organizacija vrši v zaščito vsestranskih interesov delavstva, se ne more popisati z nobenim peresom. Le zavest, da smo storili vse, kar je bilo v danih razmerah storiti mogoče, nas utrjuje za nadaljno delo in borbo za zmago dela nad kapitalom in zmage pravice nad krivico.

Širite Delavsko Pravico!

Viničarski vestnik

Službena stalnost.

Za uspešno rešitev viničarskega vprašanja je predvsem potrebna službena stalnost viničarjev v njihovih službah. Koristi, ki bi jih od te imeli ne samo viničarji, marveč tudi v obilni meri vinogradniki in s tem splošnost, so naravnost neprecenljive. Saj bi poleg drugih sedanjih nedostatkov, ki bi se z zakonito sankcijo službene stalnosti odpravili, bilo skoraj v celoti že tudi rešeno starostno zavarovanje viničarjev. Kdor je bil že 10, 20 ali tudi 30 let v službi pri enem gospodarju, da je s tem samo dokazal, da je bil vzporedno tudi 10, 20 in 30 let pošten, vreden in zvest svojemu poklicu in svojemu delodajalcu. Samo bolezen, starost in onemoglost morejo ostati tu še kot vzrok službene odpovedi po gospodarju, kar pa ne odgovarja čutu socialne pravičnosti, kar ne dela nikdar službene odpovedi opravičljive in zato se morajo vsi taki primeri potom državne oblasti z močjo zakona za vedno iztrebiti. Star pes kot žival ima dostikrat pri svojem gospodarju več zaščite, obzira in preskrbe kakor premnogi stari delavci kot ljudje.

Načelstvo Strokovne zveze viničarjev je določilo sedaj anketo o tem vprašanju glede na koristi, ki bi jih uzakonitev službene stalnosti mogla doprinesti. Iz dopisov je razvidno, v kolikšni meri se tega viničarji zavedamo, kako globoko reže ta problem v viničarskem vprašanju v naše celokupno gospodarsko, socialno in kulturno telo. Naj navedemo samo nekaj glavnih stavkov iz te ankete.

Ako bi viničar imel zajamčeno službena stalnost:

bi imel v prvi vrsti več smisla za strokovno izobrazbo;

zemljo, na kateri dela, bi smatral kot nekakšno

Kovinarji

Vsemu delavstvu in nameščencem!

Jesenice, 11. junija.

JSZ strokovna skupina kovinarjev Jesenice, sklicuje za nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 10 dopoldne v Krekovem domu javno protestno zborovanje proti nameravanemu poslabšanju obrtnega zakona od strani delodajalcev. O posameznih točkah poslabšanja referira zastopnik Jugoslov. strokovne zveze iz Ljubljane. Delavci in nameščenci! Naš lasten interes nam narekuje, da z vso silo svoje moči odbijemo ta napad na naše delovno pravo in zahtevamo, da ostane neokrnjeno. Zato v nedeljo vsi do zadnjega na shod! — Odbor skupine kov. Jesenice.

Jesenice, V petek se je vršil redni članski sestanek, ki je obravnaval tekoča strokovna in organizacijska poročila. Udeležba je bila še dokaj zadovoljiva, vendar ne taka, kakor bi morala biti v strumni organizaciji. Drugič jih mora biti več, zlasti mlajših. Tov. predsednik je uvodoma podal poročilo o poteku občnega zbora centrale. Računski zaključek pa je podal tov. podpredsednik. V strokovnem poročilu smo zvedeli, da so vse tri organizacije napravile z vodstvom tovarne pismen sporazum, da se kol. pogodba da v tisk. Prejmejo s sleherni delavec proti plačilu, ki se mu odtegne pri mesečnem obračunu. Poleg tega so vse tri organizacije naročile še več izvodov zase. Dalje smo izvedeli, da je bil 1. junija med predsedniki organizacij in zastopnikom tovarne kot članov komisije, storjen sporazum za uvedbo rezervne partije v martinarni. V okviru zapisnika se mora ista postaviti tako, da je vsakemu delavcu zasiguran 48 urni delavnik na teden in se mora zamenjavanje vršiti tako, da ima vsak delavec prost dan vsak teden drugi dan.

Za slučajčasne ali stalne ukinitve te rezervne partije se je za merilo, kdo naj izpade iz posade moštva, vzela kazenska knjiga. Le to, kar bo v tej knjigi napisano, se vzame kot podlaga ocenitve, vse druge očitve in mnenja od katerekoli strani se ne bodo upoštevale. Poleg tega bo komisija, ako se ne bo prej našel sporazum med obratnimi zaupniki in bo delo prišlo v njeno odločitev, vzela kot prvo v obzir čas zaposlitve posameznikov. Zastopniki organizacij so s svojimi predlogi, ki so bili po več razpravah sprejeti, zaščitili, da se ne bo moglo v primeru ukinitve delavstvo izigravati. Rezervna partija je takoj prvo nedeljo po sporazumu bila uvedena. S tem v zvezi je bilo sprejetih več novih delavcev.

Organizacijske zadeve je poročal tov. tajnik Ličof. V tem poročilu je bilo podano, da je vodstvo

svojo zemljo, ki je le kot takšna vredna, da ji posveti vse svoje moči. Torej bolje bi bili obdelani ne samo vinogradi, ampak tudi njive, sadovnjaki in vrtovi;

smotreneje bi se pa mogla tudi v viničarskih krajih razviti živinoreja, čeravno ima viničar kot tak le samo eno ali dve kravi;

več bi bilo s tem stanovske in narodne samozavesti. Viničarji bi imeli s tem najsigurnejšo oporo za obrambo svojih pravic in za zboljšanje svojega službenega položaja;

smisel za strokovno organizacijo bi bil popoln strah zaradi groženj, teptanje socialnih pravic in zakonodaje po delodajalcih bi bilo nemogoče;

zaradi stalnosti bi odpadlo nepotrebno trenje viničarjev v vinogradniki, za izvrševanje pogodb in sklepanje novih bi odpadli vsi številni prepiri in nesoglasja;

tolikokratne preselitve iz kraja v kraj, ki radi stroškov najobčuteneje režejo v gospodarstvo viničarja, dostikrat pa tudi v gospodarstvo vinogradnika, bi v pretežni večini odpadle. Stalnost viničarjev bi tudi mnogo olajšala predvsem posle občinskih in drugih uradov;

stalni viničarji bi imeli smisel intenzivnega sodelovanja na vseh poljih družabnega delovanja, pri čemer jih danes ravno ta kruta nestalnost povsod od tega izključuje in jih onemogočuje;

stalen viničar bi nadalje več storil bodisi za svojo ali za gospodarjevo korist in nikakor tu ne bi več moglo biti toliko izgubljenih in obupanih eksistenc, katere v pretežni meri povzročajo bedo brez konca itd.

To so samo nekatere slike, kako nujno potrebna je rešitev zakonite službene stalnosti. V interesu viničarjev kakor tudi vinogradnikov je, da se to čimprej stori.

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

Gradbene zadruge »Delavski dom«
reg. zadruge z omeje. zavezo v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 22/I,

ki se bo vršil v četrtek, dne 21. junija 1934
ob 19 v prostoru Jugoslovanske Strokovne
Zveze, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 22/I.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobritev zapisnika lanskega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1933.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ker bo občni zbor sklepčen na podlagi § 31 naših pravil, pričakujemo točno udeležbo.

Za načelstvo: M. Dobovišek.

centrale, radi večjega obsega jubilejne številke Del. Pravice, izdalo nalog, naj se za mesec junij, ako je ta že plačan pa naslednji mesec, pobira po 3 Din za kritje stroškov. Apeliralo se je tudi, naj se člani v čim večjem številu odzovejo vabilu godbe in naj pristopijo kot podporni člani. Nabiralne pole že krožijo med člani. Po živahni debati k poročilu je bil sestanek zaključen.

Javornik. V zadnji Del. Pravici sem bral članek o nadviničarjih. Tudi v obratu na Javorniku imamo take nadviničarje in sicer predelavce. Natančno taki so, kot jih opisuje člankar v omenjenem članku. Komaj zleze eno stopinjo kvišku, že misli, da ni več delavec. Mislim, da bi bilo dobro, da si vsak izmed teh zapomni izrek: Kdor visoko leti, nizko pade!

Tržič. Izlet v Zagreb in romanje k Mariji Bistriški bo v dneh 30. junija in 1. julija t. l. in je čas za prigrisitev do 17. t. m. Vsa naj se priglasi v kaplaniji ali pri odborških naše skupine. Upamo, da se bo voznina znižala na 80 Din. Sosednje skupine prosimo, da nam sporoče, koliko se jih udeleži tega izleta z nami. — J. S. Z.